

Cal Masover de Figuera

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Masia de Figuera. Demarcació de Sant Mateu de Bages
Emplaçament Carretera BV-3003, al km. 11,5 camí direcció sud-oest, uns 800 m.
Alçada: 692

Coordenades:

Latitud: 41.8105
Longitud: 1.68903
UTM Est (X): 391106
UTM Nord (Y): 4629567

Classificació

Número de fitxa 08229 - 137
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Any 1918
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Catàleg de masies (núm. 178)
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08229A003000020000MJ
Fitxes associades:
[Figuera](#)
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dl., 20/02/2017 - 01:00

Descripció

Casa de pagès de dimensions força grans emplaçada pocs metres al nord de la masia de Figuera, construïda l'any 1918 com a masoveria d'aquesta casa. Es tracta d'una construcció aixecada en una sola etapa i totalment regular. És de planta rectangular i consta de planta baixa més un pis i golfes. La façana principal, encarada vers migdia, presenta una composició perfectament simètrica en base a tres eixos d'obertures: a la planta baixa tres portals rematats amb arcs escarsers a planta baixa (el central reformat posteriorment); a les plantes superiors, tres finestres a cada nivell, les del centre ressaltades en forma de balcó o petita galeria. Totes les obertures són emmarcades amb maó. A la resta de façanes la distribució de les finestres, també emmarcades amb maó, és més irregular. Els murs són actualment a pedra vista. La casa ha conservat molt bé el volum i la tipologia originàries.

Història

El lloc de Figuera és documentat des de l'any 1025. L'església apareix citada el 1027, i el 1029 ja és documentada com a Sant Cristòfol de Figuera, i així mateix el 1285. El mas, que deu ser més o menys contemporani de l'església, era una de les cases importants ja al segle XI en aquesta zona. Es troba emplaçat dalt d'un petit promontori i actualment té un aspecte de fortalesa. Sembla que fou als segles XV i XVI quan l'església, i tot el conjunt, es van fortificar. Tanmateix, la part més antiga de la casa ja deixa entreveure uns murs molt sòlids. El seu aspecte presenta el dubte de fins a quin punt el conjunt ja tenia unes connotacions marcadament defensives de bon principi, en consonància amb l'església, que també presenta un mur compacte i sense obertures. En aquest sentit, la Figuera té unes característiques molt similars a la Sala, l'altra gran mas de la zona, el qual també té elements clars que l'identifiquen com a casal fortificat o domus. Cal situar l'origen del mas i l'església de Figuera en el context del segle XI, quan la serra de Castelltallat era encara prop de la frontera amb els sarraïns i va esdevenir una zona altament militaritzada, sota la tutela dels vescomtes de Cardona. El mas i l'església es trobaven dins l'antic terme del castell de Castelltallat.

El mas i l'església de Sant Cristòfol conformaven de ben segur un nucli important en aquesta fase inicial de feudalització. Posteriorment, el mas s'anà ampliant i l'edificació actual pot ser en bona part obra dels segles XVI i XVII. Especialment el nucli originari, on hi trobem el finestral renaixentista. Segons sembla, als segles XV i XVI l'església va sofrir algunes modificacions i s'adaptà com a fortificació. Per això es sobrealtà i la part superior servia com a mirador. Els murs exteriors de la banda nord i la façana oest es van revestir amb un espectacular atalussament que protegeix dos dels flancs de la casa. No sabem quin era el context que va motivar aquesta important transformació del conjunt fins a deixar-lo convertit pràcticament en una fortalesa. Més tard, encara se li afegí un torre massissa que devia substituir el primitiu campanar d'espadanya.

Almenys des del segle XIV la família Figuera habitaven la masia. J. M. MAS Y CASAS (1882: 165) recull un document de l'any 1346 en el qual hi consta un tal Guillem Figuera, habitant de Manresa i Pere Figuera, fill de Bernat, de la parròquia de Sant Cristòfol de Figuera. El cognom Figuera encara apareix en una inscripció interior de la casa de l'any 1784. Els actuals propietaris són descendents directes d'aquesta família, per bé que han canviat dues vegades el cognom degut a casaments amb pubills. Així, el 1825 entrà com a pubill Josep Duocastella (de Sant Andreu d'Aguilar) que es casà amb Maria Figuera Santasusana. Més tard, el 1908 l'hereva de la casa, Josepa Duocastella, va contreure matrimoni amb Pere Esquerrà Sabatés. Eren els avis dels actuals propietaris. Foren ells qui el 1918 van construir la masoveria de la Figuera, uns metres al nord del casal antic. Fa uns anys, entorn de 1970, els propietaris van dur a terme una bona restauració de l'església i a tot l'edifici gràcies al qual avui aquest conjunt arquitectònic presenta un aspecte excel·lent.

Bibliografia

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 178).

